

Забидий / ВАХИЙНИНГ БОШЛАНИШИ КИТОБИ / 1905-ҳадис

1905/5666 – عن عائشة رضي الله عنها قالت: وارسأه، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «ذاك لو كان وأنا حي فاستغفِر لَكِ وادعُوكِ». فقالت عائشة: وأنكليا، والله إليني لا أطُنك تُحِبْ مَوْتِي، ولو كان ذاك، لظَلَلتَ آخر يومك مُعَرِّسًا بِعَضِ أَزْوَاجِكَ، فقال النبي صلى الله عليه وسلم: «بل أنا وارسأه، لقد هممت، أو أرددتُ، أن أرسل إلى أبي بكر وابنه وأعهدَ: أن يقول القائلون، أو يتَّمَّي المُتَّمِّنُونَ، ثم قلتُ: يأبى الله ويُدْفعُ الْمُؤْمِنُونَ، أو يُدْفعُ الله ويأبى الْمُؤْمِنُونَ».

1905.5666. Қосим ибн Мұхаммад айтади:

«Оиша: «Вой бошим!» деди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Агар тириклигимда шундай бўлса, сен учун мағфират сўрайман, ҳаққингга дуо қиласман», дедилар. Оиша: «Онам азамни тутсин! Аллоҳга қасамки, менимча, сиз менинг ўлимимни истайсиз. Агар шундай бўлиб қолса, ўша куниёқ завжаларингиздан бири билан бирга бўласиз», деди. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Йўқ, «Вой бошим», (дейдиган) мен. Одамлар гапирмасин ёки орзумандалар орзу қилиб юрмасин деб, Абу Бакр ва унинг ўғлига одам юбориб, (халифаликка уни) тайинлаб қўяймикан ҳам дедим [ёки ирова қилдим], лекин Аллоҳ (улардан ўзгага) кўнмайди, мўминлар ҳам (бундан бошқа фикрни) даф қиласди [ёки Аллоҳ (улардан бошқасини) даф қиласди, мўминлар ҳам (бошқасига) кўнмайди], дедим».

Одамлар гапирмасин ёки орзумандалар орзу қилиб юрмасин деб, Абу Бакр ва унинг ўғлига одам юбориб, (халифаликка уни) тайинлаб қўяймикан ҳам дедим [ёки ирова қилдим], лекин Аллоҳ (ундан бошқанинг халифа бўлишига) рози бўлмайди, мўминлар ҳам (бундан бошқани) рад қиласди [ёки Аллоҳ (ундан бошқанинг халифа бўлишини) рад қиласди, мўминлар ҳам (бошқага) рози бўлишмайди], дедим».

Изоҳ: Бу ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам аёлларига эътиборли бўлганлари, кўнглига қараганлари намоён бўлган. Оиша розияллоҳу анҳо «Вой бошим!» деган гапни «Ҳозир ўлиб қоламан», деган маънода айтган. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унга ҳазил қилиб ёки танбех мазмунида «Агар шундай бўлса, яъни ўлиб қолгудек

бўлсанг, сен учун мағфират сўрайман, ҳаққингга дуо қиласман. Шундай экан, нега ғам чекасан?» дейдилар, бироқ Оиша розияллоҳу анҳонинг бу гапдан ранжиганини кўриб, унинг кўнглини кўтариш учун эркалаб, «Йўқ, балки мен «Вой бошим», дейман», дейиш билан «Сен учун мен оҳ тортай» ёки «Сен эмас, мен олдин вафот қиласман», деган маънода гапирганлар. Кейинги гапда «Абу Бакрни ўзим халифа этиб тайинлаб қўяй, дедим-у, барибир Аллоҳ шуни ирова қилишини, мўминлар ҳам шуни танлашини ўйлаб, ишни уларга ҳавола қилиб қолдирдим», демоқчи бўлганлар.

Изоҳ: Бу ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам завжаларига эътиборли бўлганлари, уларнинг кўнглига қараганлари кўриниб турибди. Оиша розияллоҳу анҳонинг «Вой бошим!» деган гапига ҳазил ёки танбеҳ маъносида «Агар шундай бўлса, сен учун мағфират сўрайман, ҳаққингга дуо қиласман. Шундай экан, нега ғам чекасан?» дейдилар. Бироқ Оиша розияллоҳу анҳонинг бу гапдан ранжиганини кўриб, эркалаган маънода «Сен учун мен оҳ тортай» ёки «Сен эмас, мен олдин вафот қиласман» деб, унинг кўнглини кўтарганлар. Кейинги гапда «Абу Бакрни ўзим халифа этиб тайинлаб қўяй, дедим-у, Аллоҳнинг Ўзи ҳам шуни ирова қилишини, мўминлар ҳам уни танлашини ўйлаб, ишни уларга ҳавола қилиб қолдирдим», демоқчи бўлганлар.

Манба: hadis.islom.uz

